

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quid est baptizari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

Superbia
Caluini.

negligentia in peccatum prorumpit. Quod vero subdit, improbum est. Unde apparet quam putida sit & friuola eorum tergiversatio, qui claram Euangelij doctrinam hodie respuentes, tali pernicacia Patrum inscitiam obtendunt: quasi vero ad repellendum Dei iudicium sufficiat ignorantia chypus. Quis dubitat hominem rabie agitari, qui destinata malitia contra scientiam SS Patrum ferocit. Et nos cum Noui Euangelij, lasciuia, friuoli, putidi tenebris lucem sanctorum Patrum, veterisque Ecclesie inferimus, non obtendimus Patrum inscitiam, sed illuminatissimam scientiam: inscitiam vero dicimus eorum, qui suis opinionibus preoccupati nihil rectum putant, nisi quod ipsi se ipserint. Quod proprium est indoctorum, & pernicacium.

Vers. 47. Syrus: nec se preparauit iuxta voluntatem eius.

VERSVS 49.

Ignem veni mittere in terram: & quid volo, nisi ut accendatur?

QUESTIO I.

Quis ignis?

§. 1. **L**atina lectio *Ignem veni mittere, & quid volo, nisi ut:* Grace est *ει ηδη ανησθησιν iam accensus est:* Latino more legit Aug. serm. 108. de tempore. Grego. homil. 2. in Ezech. & plurimi aliorum.

Aliorum Latinorum est alia lectio, *quam volo ut accendatur:* Hier. lib. 2. contra Ruffinum Philastr. alii.

Versio Latina & Syra.

Quid volo, nisi ut accendatur? Syrus *אני אצת את ארץ מן ברך הנה* *ve zabbe ana elu men cadu ehebeth.* Et volens ego, nisi iam accensus sit. Theophylactus etiam interpretatur. Et pro *εφως* ita etiam Clemens in recognit. & *quam volo ut accendatur.* Noster legit *επι η εηλω ει ηδη ανησθησιν*, Et quid volo nisi accendi, vel accensum esse? Sicitiam Syrus.

V. 50. Epiph. contra Arianos, ita citat locum coniunctum *μη ημενοι εχω και η παρ εδο εως & πινω αυτος και βαπτισμα εχω βαπτισθησιναι, και η εηλω ει ηδη εβωσθησιν.*

§. 2. Graeci de Spiritu Sancto misso, alii de verbo Dei, alii de persecutionibus intelligunt. De Spiritu Sancto Chrysof. hom. 6. in Marth. Hier. loco citato. Bernh. serm. 1. de purificat. Greg. Nazianzenus. Hinc lucerna ardentes in manibus.

§. 3. Etiam verbum Dei interpretatur Augustinus lib. contra Arianos cap. 13. Theophylactus. Contra utramque interpretationem obicit, Eam non coherere cum praecedentibus & consequentibus: deinde Spiritum Sanctum nondum fuisse missum.

Conexio necessaria.

Probabili in speciem argumento ista dicuntur, nequaquam firmo. Si de connexionione omnium Christi dictorum prout ea recensent Euangelistae dicendum est, cum diuersa diuerso loco & tempore coniungant, sine causa magnas difficultates inducimus in Scripturas.

Deinde possunt etiam ista connedi. De vigilantium seruorum diligentia & lucernis dixerat: se eum ignem, quo Dominum expectarunt, misisse praefatur, ne quis sibi tribueret, quod Domino occurrisset.

Quod vero Spiritum Sanctum nondum miserat, id non sic intelligendum est, quasi non fuerit ignis accensus, sed quod adhuc in cordibus arderet, & in-

terdum emicaret, nondum publice flamma omnia collustraret.

§. 4. Ignem etiam esse persecutionum & cruciatuum symbolum in Scriptura notissimum est. Nec ignis ad machinationes, omniaque aduersa toleranda instat Apolos. Minus tamen quadrat, quod ait Dominus, *Quid volo nisi ut accendatur.* Non enim per se gladium & iniquitatem & iras discordiasque immittit docendo Euangelium, Non tamen illas vult accendi furias, sed potius ardorem caritatis, quo sancti- la tolerant.

§. 5. Ignem Ambrosius caritatem animis in fiam interpretatur. *Non vique illum ignem consumptorem hominum, sed bone voluntatis auctorem, qui aur ea Dominica de- mus vasa meliorat, sanum vero consumit & stipulam, ac secularia omnia mundi voluptate concreta peritur aque opus carnis exurit: ignis ille diuinus, qui flammigerabat in osibus prophetarum, sicut sanctus Hieremias dicit, Quia factus est sicut ignis ardens: flammigerans in osibus meis. Est enim ignis Dominus, de quo dictum est, Ignis ante eum ardebit. Est & idem Dominus ignis, sicut ipse dicit, Ego sum ignis ardens, & non consumens. Ignis enim Domini, lumen aeternum est. Quo igne lucida accenduntur lucerna, de quibus supra dixit, sint autem lam- bi vestri praecincti & lucerna ar dentes. Et ideo quia nos, est dicit huius vita, lucerna est necessaria.*

Alii praedicationem Euangelij.

VERSVS 50.

Baptismo autem habeo baptizari: & quomodo coarctor, vsquedum perficiatur?

QUESTIO I.

Quid est baptizari?

§. 1. **B**aptismo inquit habeo baptizari, hoc est mortis imitationem inducat. non est querendum, quia ex abrupto pro aliquando alius fermonibus eam interponit, ut sit per- minus perturbet, ante praedicta. Hic tamen si quaeratur, haud arduum fuerit ex contextu respondere. Ignem enim quem in aliis accendeter, in semetipso feruere ostendit.

§. 2. Duplex igitur expositio; Prima ut sit vox mortem secundum humanitatem horrescentis. Altera ut sit solliciti & optantis, non sua sed nostrae salutis, & diuini honoris causa. Haec vera est. Ad mortem enim properabat. Ita Ambr. Theophylact. Euthymius Iren. l. 1. c. 18.

§. 3. Baptismus a mergendo ita dicitur, aquae enim fluctus, cataclysmus, charybdis, vertex, tempe- stas, mare, flumina, torretes, calamitatum sunt nomina. Mergi dicitur, qui calamitate premitur Psal. 69. 1. & 68. 2. & 106. 23. Aquis igitur ingens clades, & in- euitabilis comparatur. Magna velut mare contitio.

Baptismi desiderium Ambrosij intelligit de anxietate corporis. *Vtique qui vsque ad perfectionem angitur, de perfectione securus est. Sed etiam alibi, Tristis inquit, est anima mea vsque ad mortem. Non propter mortem, sed vsque ad mortem tristis est Dominus: quia eum conditio corporalis affecit, non sermido mortis offendit. Nam qui corpus suscepit, omnia debuit subire quae corporis sunt: ut esset, sicut, aigeretur, contristaretur. Diuinitas autem commutari per hos nescit affectus. Simul ostendit, quod in certamine passionis mors corporis, ab solutio anxietudinis,*

ADAMI
112
+ EUANG
C. VI
138

non coaeratio sit doloris. Hilarius in Psal. 120. de remissione peccatorum intelligit. Quoniam sint plures, qui spiritaliter susceperunt, a fidelibus celestis doctrinae accepta, sed velint existimari, & carbonem desolationum peccatorum emendationem: atque ita accipiendum patet carbonem desolationis, quia Dominus dixerit: Ignem veni mittere in terram, & quid volo si iam accensus est? Non est autem durum, peccatorum cum absolutioem & remissionem attulisse, in qua ignem iam accensum esse dixerit, quia per eum vitiorum omnium fiat forditumque purgatio. Accommodant autem ad hoc illud quod dictum ad Esaiam est, cum per forcipem carbone comprehenso labia eius contra terra sunt: Ecce absuli peccata tua, & iniquitates tuas purgaui.

V. 54. Augustinus l. 2. Euang. c. 27. spiritualiter interpretatur. Quod Dominus dicit, Cum videritis nubem orientem ab occasu: carnem suam a morte resurgentem significat. Ex illo enim omnibus terris imber Evangelicae praedicationis infusus est. Austrum flantem ante aestus, tribulationes leviores ante iudicium.

V. 57. Syrus sic effert: Cur autem per vosmetipsos non iudicatis veritatem.

V. 58. Da operam. Syrus, da mercedem. **האגורה דב חבא** iheguretha. Quod tamen ad hunc locum non admodum proprie pertinet.

C A P V T XIII.

QUERANT autem quidam ipso in tempore, nunciantes illi de Galilaeis, quorum sanguinem Pilatus miscuit cum sacrificijs eorum. 2. Et respondens dixit illis: Putatis, quod hi Galilaei pro omnibus Galilaeis peccatores fuerint, quia talia passi sunt? 3. Non dico vobis: sed nisi poenitentiam habueritis, omnes similiter peribitis. 4. Sicut illi decem & octo, supra quos cecidit turris in Siloe, & occidit eos: putatis quia & ipsi debitores fuerint praeter omnes homines habitantes in Ierusalem? 5. Non dico vobis: sed si poenitentiam non egeritis, omnes similiter peribitis. 6. Dicebat autem & hanc similitudinem: Arborem scii habebat quidam plantatam in vinea sua, & venit querens fructum in illa, & non inuenit. 7. Dixit autem ad cultiorem vinea: Ecce anni tres sunt ex quo venio querens fructum in ficulnea hac, & non inuenio: succide ergo illam, ut quid etiam terram occupat? 8. At ille respondens, dixit illi: Domine, dimitte illam & hoc anno usque dum fodiam circa illam, & mittam stercorea. 9. & si quidem fecerit fructum: sin autem, in futurum succides eam. 10. Erat autem docens in synagoga eorum sabbatis. 11. Et ecce mulier, quae habebat spiritum infirmitatis annis decem & octo: & erat inclinata, nec omnino poterat sursum respicere. 12. Quam cum videret Iesus, vocavit eam ad se, & ait illi: Mulier, dimissa es ab infirmitate tua. 13. Et imposuit illi manus, & confestim erecta est, & glorificabat Deum. 14. Respondens autem archisynagogus, indignans, quia sabbato curasset IESVS: dicebat turbae: Sex dies sunt, in quibus oportet operari: in his ergo venite, & curamini, & non in die sabbati. 15. Respondens autem ad illum Dominus dixit: Hypocrita, unusquisque vestrum sabbato non soluit bouem suum, aut asinum a praesepe, & ducit ad aquam? 16. Hanc autem filiam Abrahae, quam alligauit satanas, ecce decem & octo annis, non oportuit solui a vinculo isto die sabbati? 17. Et cum haec diceret, erubescerant omnes aduersarij eius: & omnis populus gaudebat in vniuersis, quae gloriose fiebant ab eo. 18. Dicebat ergo: Cui simile est regnum DEI, & cui simile aestimabo illud? 19. Simile est grano sinapis, quod accipit homo, misit in hortum suum, & creuit, & factum est in arborem magnam: & volucres caeli requieuerunt in ramis eius. 20. Et iterum dixit: simile aestimabo regnum Dei: 21. Simile est fermento, quod accipit mulier abscondit in farinae sata tria, donec fermentaretur totum. 22. Et ibat per ciuitates, & castralla docens, & iter faciens in Ierusalem. 23. Ait autem illi quidam: Domine, si pauci sunt, qui saluantur? Iste autem dixit ad illos: 24. Contendite intrare per angustam portam: quia multi, dico vobis, querent intrare, & non poterunt. 25. Cum autem intrauerit paterfamilias, & clauerit ostium, incipietis foris stare, & pulsare ostium, dicentes: Domine, aperi nobis: & respondens dices vobis: Nescio vos vnde sitis. 26. Tunc incipietis dicere: Manducauimus coram te, & bibimus, & in plateis nostris docuisti. 27. Et dices vobis: Nescio vos vnde sitis: discedite a me omnes operarij iniquitatis. 28. Ibi erit fletus, & stridor dentium: cum videritis Abraham, Isaac, & Iacob, & omnes Prophetas in regno Dei, vos autem expelli foras. 29. Et venient ab Oriente, & Occidente, & Aquilone, & Austro, & accumbent in regno Dei. 30. Et ecce sunt nouissimi qui erunt primi, & sunt primi, qui erunt nouissimi. 31. In ipsa die accesserunt quidam Pharisaorum, dicentes illi: Exi, & vade hinc: quia Herodes vult te occidere. 32. Et ait illis: Ite, & dicit vultus illi: Ecce tyrio demonia, & sanitates perficio hodie & cras, & tertia die consummor: 33. Veruntamen oportet me hodie & cras, & sequenti die ambulare: quia non capit Prophetam perire extra Ierusalem. 34. Ierusalem, Ierusalem, quae occidis Prophetas, & lapidas eos, qui mittuntur ad te, quoties volui congregare filios tuos quemadmodum avis nidum suum sub pennis, & noluit? 35. Ecce relinquetur vobis domus vestra deserta. Dico autem vobis, quia non videbitis me donec veniat, cum dicitis: Benedictus, qui venit in nomine Domini.